

Helsinki

Helsingin nuorisopalveluiden nuorisotyön perussuunnitelma – NUPS

Helsingin kaupungin nuorisopalvelukokonaisuus
joulukuu 2020, muokattu marraskuu 2022 ja helmikuu 2024.

Sisällysluettelo

Helsingin kaupungin nuorisopalvelukokonaisuus	3
Nuorisotyön perussuunnitelman toteutus	3
Nuorisotyön perussuunnitelmassa käytettävät käsitteet	6
Nuorisotyön perussuunnitelman lähtökohdat	8
Nuoruus elämänvaiheena.....	8
Helsinki on nuorille monipuolinen kaupunki.....	8
Nuorisotyön perussuunnitelman sisältö	9
Nuorisopalvelukokonaisuuden missio.....	9
Nuorisopalvelukokonaisuuden visio.....	9
Työtämme ohjaavat periaatteet	10
Työmuodot ja menetelmät	11
Nuoren toimijuuden vahvistaminen	12
Yhteisöjen ja nuorten ryhmien kanssa työskentely	14
Nuorten innostaminen vaikuttamiseen ja omaehtoiseen toimintaan.....	16
Nuoruuden edunvalvonta ja elinoloihin vaikuttaminen	18
Nuorisotyön perussuunnitelma osana työtämme	20
Liitteet	21
Yhteystiedot	21

Helsingin kaupungin nuorisopalvelukokonaisuus

Helsingin nuorisopalvelukokonaisuus on valtakunnallisesti katsoen yksi suurimmista nuorisotyön toimijoista. Nuorisopalveluilla on noin 350 työntekijää ja laaja toimipaikkaverkosto. Helsingin Nuorisoasiainkeskuksessa (nykyinen nuorisopalvelukokonaisuus) toteutettiin suunnantarkistusprosessi, joka valmistui vuonna 2016. Tämän seurauksena toteutettiin organisaatiouudistus. Seuraava mittava muutos tapahtui vuonna 2017, kun Helsingissä toteutettiin laaja organisaatiomuutos. Nyt nuorisopalvelukokonaisuus on osa Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialaa, joka muodostuu viidestä palvelukokonaisuudesta; kirjasto, kulttuuri, liikunta, nuoriso ja hallinto.

Vuoden 2019 alussa käynnistyi Helsingin nuorisopalveluissa prosessi, jonka tuloksena syntyi Nuorisotyön perussuunnitelma ja jatkossa siitä käytetään lyhennystä NUPS. NUPS-prosessissa on käyty yhteistä keskustelua nuorisotyöstä työntekijöiden kesken ja rakennettu yhteinen ymmärrys nuorisopalveluiden tekemän nuorisotyön peruslinjauksista.

Alkuperäinen idea nuorisotyön opetussuunnitelmasta on lähtöisin Iso-Britanniasta, jossa nuorisotyötä on kuvattu opetussuunnitelmana (Youth Work Curriculum). Suomessa NUPS-prosesseja on toteutettu 2010-luvulta alkaen useissa kaupungeissa, ensimmäisenä Kokkolassa.

Käynnissä olevat yhteiskunnalliset muutokset, kuten sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus sekä toimintaympäristöjen muutokset, taustoittivat työn aloittamista. Nuorten määrä Helsingissä kasvaa ja nuorten keskuudessa esiintyvät ilmiöt muuttuvat. NUPSin tavoitteena on ollut nuorisotyön sisällön selkiyttäminen, mikä helpottaa työn sanallistamista sekä sen vaikuttavuuden osoittamista.

Nuorisotyön perussuunnitelman toteutus

Helsingissä nuorisotyön perussuunnitelma on toteutettu toimintatutkimuksena, jossa olennaista on ollut vuoropuhelu niin työntekijöiden kesken kuin myös tutkimuksen ja käytännön välillä. Toimintatutkimus on yhtäältä mahdollistanut työntekijöiden laajan osallistumisen aineiston keräämisen yhteydessä ja toisaalta myös mahdollisuuden esittää kysymyksiä sekä varmistaa erilaisten näkökulmien kuulemisen - myös sellaisten, jotka muuten voivat jäädä kuulematta. Toimintatutkimus on toteutettu yhteistyössä Nuorisotutkimusverkoston kanssa; tutkija Eila Kauppinen on koonnut laajan aineiston ja hänen roolinsa prosessissa on ollut merkittävä.

NUPS-prosessin toteuttamista varten hyödynnettiin nuorisopalveluiden olemassa olevia rakenteita, kuten vuosittaisia henkilökunnan yhteisiä seminaareja. NUPS-prosessista vastasi nuorisopalveluiden johto, tukenaan työryhmä, joka koottiin henkilökunnasta avoimella haulla. Työryhmään kuuluivat toiminnanjohtajat Minna Sirviö ja Jukka Mattila, nuoriso-ohjaaja Heidi

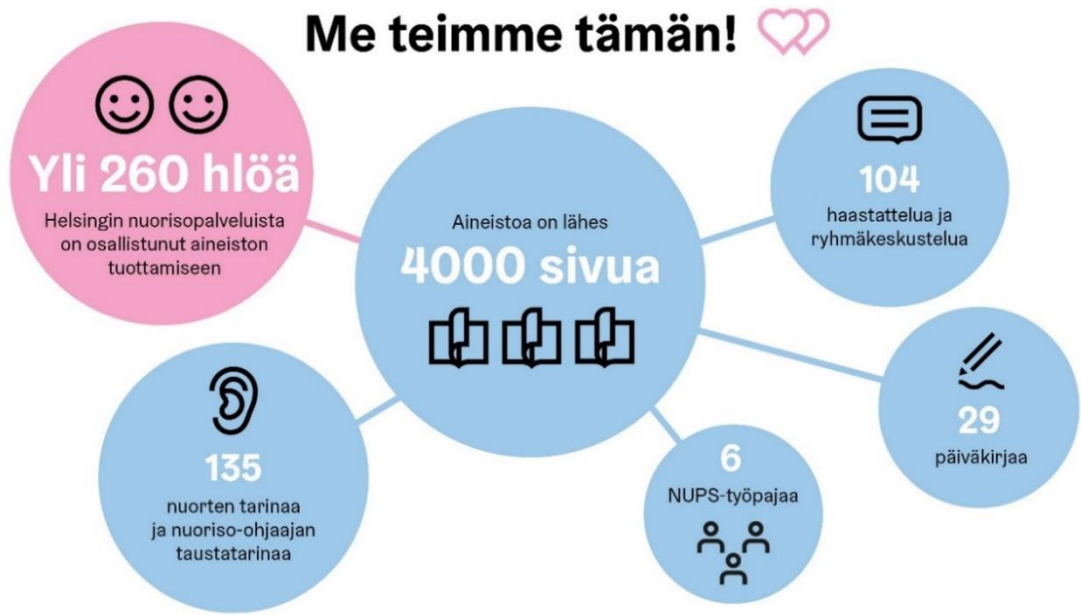
Saukkonen, mediasuunnittelija Päivi Lautaniemi, suunnittelijat Merja Hovi ja Sini Perho, projektikoordinaattori Jenni Passoja, Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan kehittämissyksikön kehittämisasiantuntija Pirjo Mattila sekä tutkija Eila Kauppinen. Työryhmän tehtävä oli varmistaa henkilökunnan osallisuus prosessissa, koota ja tuottaa materiaaleja, järjestää yhteisiä tilaisuuksia ja vastata NUPS-kuvauksen valmistumisesta.

Prosessia varten koottiin myös ohjausryhmä, johon kuuluivat nuorisosiainjohtaja Mikko Vatka sekä aluepäälliköt Heidi Hällman, Tiina Hörkkö ja Katri Kairimo. Johdon lisäksi mukana olivat tutkijat Eila Kauppinen ja Tomi Kiilakoski Nuorisotutkimusverkostosta, Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan kehittämissyksikön päällikkö Reetta Sariola sekä vuoden 2019 loppuun asti Kokkolan nuorisotoimenjohtaja Ronnie Djupsund.

Tavoitteena oli, että jokaiselle nuorisopalveluiden työntekijälle löytyisi sopivia tapoja osallistua NUPS-työhön. Työntekijöillä oli mahdollisuus kirjoittaa päiväkirjaa työstään, osallistua yksilöhaastatteluihin ja ryhmäkeskusteluihin sekä työpajoihin. Lisäksi NUPSia käsiteltiin nuorisopalveluiden yhteisissä tilaisuuksissa, kuten vuosittaisissa seminaareissa ja yksiköiden kokouksissa. Nuorten ääni saatiin mukaan pyytämällä tarinoita nuorisotyön merkityksistä heidän elämässään. Myös nuorisoneuvoston kanssa käsiteltiin valmistumassa olevaa NUPS-työtä. Kumppaneita kuultiin kahdessa eri tilaisuudessa keväällä 2020.

NUPS-sana kuultiin ensimmäisen kerran henkilökunnan yhteisessä syysseminaarissa 2018, kun Tomi Kiilakoski avasi NUPSin perusideaa ja kokemuksia muualla tehdyistä prosesseista. Vuoden 2019 alussa käynnistyi Helsingin nuorisopalveluiden NUPS-prosessi. Työtämme ohjaavat periaatteet ja työmuodot päätettiin keväällä ja missio muotoiltiin syksyllä 2020. Lopullinen NUPS-kuvaus, joka pitää sisällään myös menetelmien tarkemmat kuvaukset ja tehtävät, valmistui vuoden 2020 lopulla. NUPS-kuvaus vietiin Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnalle tiedoksi helmikuussa 2021.

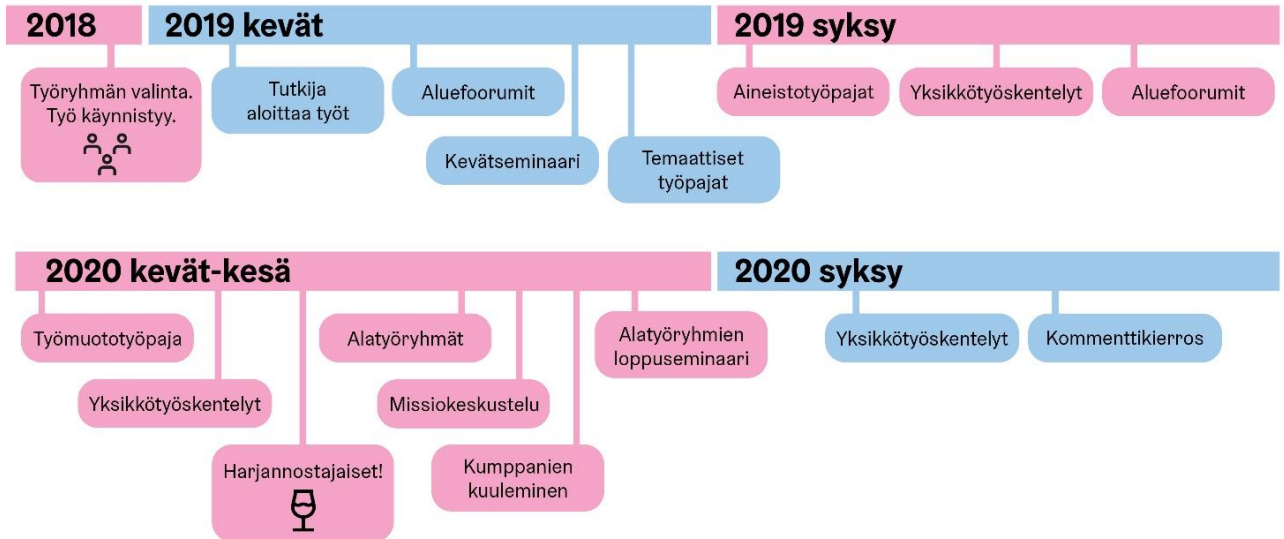
Kuva 1 NUPS-aineisto

Kuva 1. Sara Honkanen / Helsingin kaupunki, 2020. Kuvituskuvassa on visualisoitu nuorisotyön perussuunnitelmaa sen tekemiseen osallistuneiden henkilöiden määrän (yli 260 henkilöä), siihen käytetyn aineiston laajuuden (lähes 4000 sivua), tehtyjen haastattelujen ja ryhmäkeskustelujen määrän (104 kpl), päiväkirjojen määrän (29 kpl), nuorten tarinoiden ja nuoriso-ohjaajien taustatarinoiden määrän (135 kpl) ja NUPS-työpajojen määrän (6 kpl) avulla.

Kuva 2. NUPS-prosessi

Prosessin eteneminen

Kuva 2. Kuvituskuvassa on visualisoitu nuorisotyön perussuunnitelman aikajana. Prosessi alkoi syksyllä 2018 työryhmän valinnalla. Vuonna 2019 tutkija aloitti työn ja järjestettiin aluefoorumit, kevätseminaari, temaattiset ja aineistotyöpajat sekä yksikkötyöskentelyt. Vuonna 2020 prosessiin kuului työmuototyöpaja, yksikkötyöskentelyä, harjannostajaiset, alatyöryhmien työskentelyä ja loppuseminaari, missiokeskustelu ja kumppanien kuuleminen sekä kommenttikierros.

Nuorisotyön perussuunnitelmassa käytettävät käsitteet

NUPSissa käytetään käsitteitä työmuoto, menetelmä ja työkalu. Työmuotoja on neljä ja niissä kussakin on 3–4 menetelmää. Työmuodot ja menetelmät on määritelty osana NUPS-prosessia. Työkalut puolestaan valitaan tilannekohtaisesti ja niitä kehitetään jatkuvasti. Samaa työkalua voidaan käyttää eri menetelmissä. Työkalu on lähellä työntekijää ja nuorta ja se kuvaa konkreettista nuorisotyöllistä tekemistä.

Taulukko 1. NUPS-käsitetaulukko

Käsite	Kysymys	Kuvaus	Esimerkki
TYÖMUOTO	Mitä nuorisotyötä tehdään?	Kuvaa nuorisotyön keskeistä tekemistä, sisältää useita menetelmiä, toteutetaan yhdessä, on useiden työntekijöiden vastuulla	Nuoren toimijuuden vahvistaminen
MENETELMÄ	Miten nuorisotyötä tehdään?	On keino toteuttaa työmuotoa, sisältää useita työkaluja	Nuoren itsenäistymisen tukeminen
TYÖKALUT	Millä tavoin nuorten kanssa työskennellään?	Tukee menetelmän toteuttamista ja on käytännön tekemistä, vaihtelee ajan, paikan ja kohderyhmän mukaan, voidaan käyttää useissa menetelmissä	Opastaminen kesäsetelin käyttöön, CV-pajoihin ohjaaminen, kesätyön mahdollistaminen, harjoittelupaikan mahdollistaminen, teemaillat: ammatteihin tutustuminen, yhteishaku, ohjaus muihin palveluihin, läksypajoihin ohjaaminen

Taulukko 1. NUPS-käsitetaulukko. Taulukossa esitellään nuorisotyön perussuunnitelman käsitteisiin (työmuoto, menetelmä, työkalu) liittyvät kysymykset, niiden kuvaukset ja esimerkit. Kysymyksiä ovat: mitä ja miten nuorisotyötä tehdään ja millä tavoin nuorten kanssa työskennellään.

Nuorisotyön perussuunnitelman lähtökohdat

Nuoruus elämänvaiheena

Nuoruus on taitojen ja kykyjen kehittämisen aikaa. On tärkeää, että helsinkiläisillä nuorilla on yhdenvertaiset mahdollisuudet kasvaa ja kehittää itseään monipuolisesti.

Nuorisotyössä nuoruutta tarkastellaan iän ja elämänvaiheen näkökulmista sekä yhteiskunnallisena kysymyksenä. Nuoruudessa ihminen kehittyy niin fyysisesti, psyykkisesti kuin sosiaalisesti. Nuoruuden keskeisimmät kehitystehtävät ovat

- vanhemmista irrottautuminen ja suhteen rakentaminen vanhempiin nuorena aikuisena
- henkilökohtaisen ja sosiaalisen identiteetin jäsentäminen
- ikätovereiden apuun turvautuminen.

Nuorena rakennetaan identiteettiä ja maailmankuvaa sekä tehdään opiskeluun ja työelämään liittyviä valintoja. Muutokset ja siirtymät voivat olla nuorelle paitsi iloa tuottavia, myös hämmentäviä tai vaikeita.

Nuoruudessa etsitään omaa paikkaa eri elämänalueilla, yhteisöissä ja yhteiskunnassa. Kavereiden ja vertaisten merkitys kasvaa ja usein muodostuu läpi elämän kestäviä ystävyys-suhteita. Samalla nuoret ottavat vanhempiinsa etäisyyttä.

Nuoruudessa opetellaan kantamaan vastuuta ja tekemään valintoja: kehitytään, kokeillaan, erehdytään ja opitaan. Valinnat vaikuttavat tulevaisuuteen, terveyteen ja hyvinvointiin. Nuorisotyö on nuorten mukana ja tukena.

Helsinki on nuorille monipuolinen kaupunki

Pääkaupunkiseutu kasvaa ja nuorten määrä lisääntyy. Helsingissä moninaisuus on nuorille arkipäivää. Se näkyy kaupunkikuvassa useina eri kielinä ja kulttuureina. Helsingin monipuolisuus mahdollistaa nuorelle omannäköisen elämän rakentamisen.

Helsingissä ja pääkaupunkiseudulla on nuorille monenlaista tekemistä sekä tekemisen paikkoja. Eri asuinalueilla on nuorille erilaiset mahdollisuudet kokeilla ja kokea asioita. Helsingin hyvin toimiva julkinen liikenne mahdollistaa sujuvan liikkumisen, ja nuoret käyttävät kaupunkia monin tavoin.

Asuinalueella on merkitystä nuoren identiteetin rakentumisessa, joten nuorisotyötä toteutetaan alueperustaisesti nuorten ja alueiden tarpeiden mukaan. Kaupungin kehitys ja asuinalueiden erityispiirteet suuntaavat nuorisotyön sisältöjä ja painopisteitä.

Nuorisopalveluissa työskennellään nuorten kanssa monipuolisesti ja moninaisissa paikoissa, kuten nuorisotiloissa, kouluissa, kirjastoissa ja muissa julkisissa tiloissa sekä luonnossa ja digitaalisissa ympäristöissä.

Helsingissä nuorisopalveluiden lisäksi nuorisotyötä tekee monimuotoinen ja suuri joukko toimijoita, mm. kaupungin eri toimialat, järjestöt, seurakunnat ja kaupalliset toimijat. Nuorisopalvelut tukee ja edistää nuorten ryhmien ja järjestöjen toimintaa. Yhteistyö eri toimijoiden kanssa on nuorisopalveluille tärkeää.

Nuorisotyön perussuunnitelman sisältö

Nuorisopalvelukokonaisuuden missio

Nuorisotyössä nuoruus on itseisarvo. Teemme työtä nuorten kanssa siellä, missä meitä tarvitaan.

Vahvistamme nuorten luottamusta itseensä ja tulevaisuuteen. Yhdessä nuorten kanssa teemme kestävämpää, turvallisempaa ja toimivampaa Helsinkiä.

Vaikutamme nuorten elinoloihin. Vahvistamme nuorten toimintamahdollisuuksia sekä ääniä yhteiskunnassa ja asemaa kaupungissa.

9

Nuorisopalvelukokonaisuuden visio

Koko Helsinki on nuorille kiva paikka. Kiva on sitä, kun on kavereita ja tekemistä ja on muille tärkeä. Helsinkiläinen nuori osaa nähdä maailman toisten silmin.

Työtämme ohjaavat periaatteet

NUPS-prosessissa määriteltiin kahdeksan periaatetta, jotka ohjaavat kaikkea työtämme.

Kuva 3. Työtämme ohjaavat periaatteet

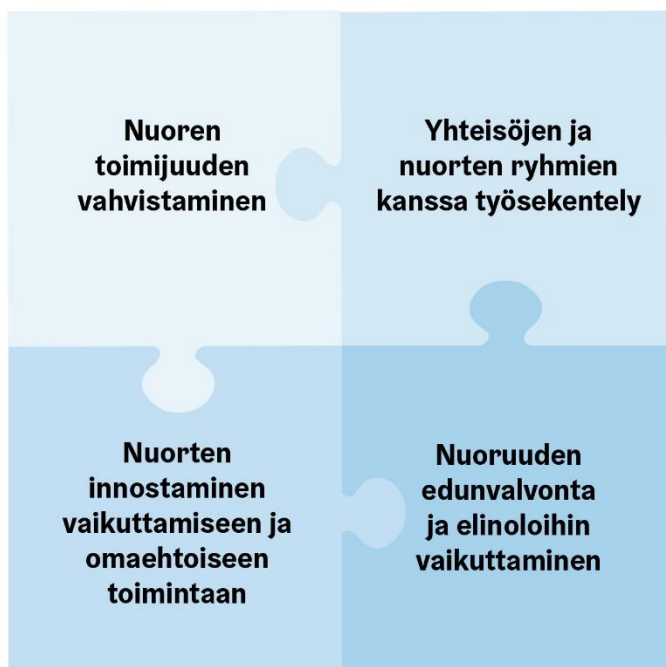

Kuva 3. Nuorisopalveluiden työtä ohjaavat periaatteet. Kuvassa esitellään kahdeksan periaatetta, jotka ovat: Edistämme aktiivisesti yhdenvertaisuutta ja ihmisoikeuksien toteutumista sekä kestäväää kehitystä. Työmme perustuu nuorten osallisuuteen, vertaisuuteen ja vapaaehtoisuuteen sekä toiminnallisuuteen. Työskentelemme lähtökohtaisesti nuorten kanssa heidän vapaa-ajallaan. Luomme toiminnassamme edellytyksiä nuorten oppimiselle. Työtämme ohjaa tieto nuorista ja heidän tarpeistaan sekä nuorisotyön toimintaympäristöstä. Tunnetta muiden tekemisen oman työmme rinnalla ja teemme yhteistyötä kumppaneiden kanssa. Teemme enemmän siellä ja niiden kanssa, jotka tarvitsevat enemmän ja Huomioimme työssämme nuorten perheet ja lähisuhteet.

Työmuodot ja menetelmät

Nuorisotyö jäsennetään ja kuvataan neljän työmuodon avulla. Nuorisotyö toteutuu työmuotojen menetelmillä.

Kuva 4. Neljä työmuotoa

Kuva 4. Nuorisopalveluiden neljä työmuotoa. Kuvassa esitetään neljällä palapelin palalla, miten nuorisopalvelukokonaisuuden työmuodot limittyvät toisiinsa. Nämä neljä työmuotoa ovat: Nuoren toimijuuden vahvistaminen. Yhteisöjen ja nuorten ryhmien kanssa työsekentely. Nuorten innostaminen vaikuttamiseen ja omaehtoiseen toimintaan. Nuoruuden edunvalvonta ja elinoloihin vaikuttaminen.

Nuoren toimijuuden vahvistaminen

Nuori rakentaa identiteettiään vuorovaikutuksessa muiden ja ympäristönsä kanssa. Tuemme nuoren hyvinvointia ja luotamme hänen kyvykkyyteensä hyvän elämän saavuttamisessa.

Tavoitteena on

- Tasata eri lähtökohdista tulevien nuorten mahdollisuuksia ja ehkäistä syrjäytymistä, polarisaatiota sekä segregatiota.
- Tukea nuoren kasvua ja suhdetta lähiyhteisöön.
- Tukea nuorta oman identiteettinsä rakentamisessa.
- Edistää nuoren toimijuutta, osallisuutta ja edellytyksiä toimia yhteiskunnassa.
- Tukea nuoren itsenäistymistä ja yhteisöllisyyttä sekä edistää niihin liittyvien tietojen ja taitojen oppimista.
- Vahvistaa sukupolvien välistä luottamusta.
- Vahvistaa nuoren suhdetta toisiin nuoriin, luotettaviin aikuisiin, luottamusta palvelujärjestelmään ja yhteiskuntaan.

Mitä teemme

- kannustamme nuorta omien vahvuuksiensa tunnistamisessa ja tunnistamme nuorten erilaisia tarpeita
- olemme läsnä nuorelle ja annamme hänelle aikaa kasvaa ja tilaa olla oma itsensä
- kannustamme nuorta kokeilemaan, oppimaan erehdyksistä ja saamaan onnistumisen kokemuksia
- tuemme nuorta erilaisissa elämäntilanteissa ja rohkaisemme häntä tekemään omia harkittuja valintojaan
- ohjaamme tarpeen mukaan muiden toimijoiden palveluihin
- teemme moniammatillista yhteistyötä.

Taulukko 2. Nuoren toimijuuden vahvistaminen - työmuodon menetelmät, niiden tehtävät ja esimerkkejä työkaluista

Menetelmä	Menetelmän tehtävät	Esimerkkejä työkaluista
NUOREN HENKILÖKOHTAINEN OHJAAMINEN JA TUKI AVOIMEN HAKEUTUMISEN (UNIVERSAALISSA) NUORISOTYÖSSÄ	<ul style="list-style-type: none"> Tunnistaa nuoren toiveita ja tarpeita, ja auttaa nuorta etsimään ratkaisuja erilaisiin haasteisiin. Opastaa ja neuvoo, tarvittaessa ohjaa nuorta muihin palveluihin erilaisissa elämäntilanteissa. Puuttuu huolestuttaviin akuutteihin tilanteisiin. Vahvistaa nuoren kyvykkyyksiä ja mahdollistaa erilaisten taitojen harjoittelua (esim. tunne- ja vuorovaikutustaidot, arjen taidot, luonnossa liikkuminen) Tukee nuoren arjessa selviämisen taitoja. Vahvistaa nuoren positiivisen minäkuvan rakentumista. Osallistuu eettiseen pohdintaan nuoren kanssa. Ohjaa nuorta oman hyvinvointinsa ja terveytensä edistämiseksi 	<p>Esimerkiksi:</p> <ul style="list-style-type: none"> HYVÄ-malli riskien ja voimavarojen tunnistamisessa Henkilökohtaiset keskustelut Puuttuminen akuutteihin tilanteisiin Ohjaaminen mielekkään tekemisen pariin Yksilöllinen tukiprosessi Ohjaus muihin palveluihin Ehkäisevän päihdetyön työkalut
HUOLEN/RISKIEN PERUSTEELLA TIETOISESTI KOHDENNETTU NUORISOTYÖ (KOHDENNETTU NUORISOTYÖ)	<ul style="list-style-type: none"> Kohdentaa nuorisotyötä tietoisesti tarve-/huoli-/riskiperustaisesti vastaamaan haavoittuvassa asemassa olevien nuorten tarpeisiin. Tasaa eri lähtökohdista tulevien nuorten mahdollisuuksia ja edistää hyvinvointia. Tunnistaa nuorten elämäntilanteet, taustat tai haasteet ja huomioi nuoren tarpeita kokonaisvaltaisesti, mikä edellyttää monitoimijaista työtä ja suunnitelmallisuutta. Puuttuu huolestuttavaan käyttäytymiseen ja toteuttaa tavoitteellisia tukiprosesseja. Tekee yhteistyötä huoltajien ja muiden toimijoiden kanssa, sekä ohjaa tarvittaviin muihin tukipalveluihin. Rakentaa tukea ja verkostoa niin, että ne tukevat nuorta jatkossakin (esim. pysyvä harrastus, opinto- ja työmahdollisuudet). 	<p>Esimerkiksi:</p> <ul style="list-style-type: none"> Yksilöllinen tukiprosessi Suunnitelmallinen tukiprosessi Ohjaus muihin palveluihin Vanhempien ja sidosryhmien kanssa tehtävä yhteistyö Valittujen valmiiden menetelmien hyödyntäminen (esim. ART)
NUOREN ITSENÄISTYMISEN TUKEMINEN	<ul style="list-style-type: none"> Vahvistaa nuoren itsenäistymistä tukevia taitoja Vahvistaa nuoren luottamusta itseensä ja omaan tulevaisuuteensa. Tukee nuoren koulunkäyntiä ja opiskelua sekä auttaa opiskelumahdollisuuksien löytämisessä. Vahvistaa nuoren työelämätaitoja ja edellytyksiä päästä työelämään. Tarjoaa nuorille kokemuksia työelämästä. Opastaa nuorta suhteessa arjessa toimimiseen, esimerkiksi talouteen ja asumiseen. Tukee nuorta ihmissuhteisiin liittyvissä asioissa. Auttaa nuorta rakentamaan maailmankuvaansa ja osallistuu eettiseen pohdintaan nuoren kanssa Ohjaa nuoren tarvittaessa muihin palveluihin. 	<p>Esimerkiksi:</p> <ul style="list-style-type: none"> Henkilökohtaiset keskustelut Opastaminen kesäsetelin käyttöön CV-pajoihin ohjaaminen Kesätyön mahdollistaminen Harjoittelupaikan mahdollistaminen Teemaillat: ammatteihin tutustuminen, yhteishaku Ohjaus muihin palveluihin Läksypajoihin ohjaaminen

Taulukko 2. Nuoren toimijuuden vahvistaminen - työmuodon menetelmät -taulukko. Taulukossa esitellään kolme menetelmää, jotka ovat: Nuoren henkilökohtainen ohjaaminen ja tuki avoimen hakeutumisen (universaalissa) nuorisotyössä. Huolen/riskien perusteella tietoisesti kohdennettu nuorisotyö (kohdennettu nuorisotyö). Nuoren itsenäistymisen tukeminen. Menetelmien lisäksi taulukossa kerrotaan näiden kolmen menetelmän tehtävät, mihin ne vastaavat sekä annetaan esimerkkejä työkaluista, joilla tehtäviä voidaan toteuttaa.

Yhteisöjen ja nuorten ryhmien kanssa työskentely

Nuori kasvaa ja kehittyy ihmisten välisissä kohtaamisissa ja vuorovaikutuksessa. Nuorille kaverit, vertaiset ja yhteisöt ovat tärkeitä. Nuoret tarvitsevat tilaa ja aikaa olla yhdessä sekä toimia toistensa kanssa. Yhteisöt tukevat arjessa, tulevaisuuden suunnittelussa ja elämän siirtymävaiheissa. Ymmärrämme nuorisokulttuurien merkityksen nuorten yhteiselle tekemiselle, heidän yhteisöilleen ja tunnistamme näiden arvon maailmassa.

Tavoitteena on

- tarjota nuorille mahdollisuuksia rakentaa ja liittyä heitä kiinnostaviin yhteisöihin
- varmistaa, että nuori kokee kuuluvansa itselleen merkitykselliseen ryhmään tai yhteisöön
- mahdollistaa tilanteita, joissa nuori voi kehittää valmiuksiaan elää hyvää elämää
- vahvistaa nuorten suhdetta toisiin nuoriin, lähiympäristöön, globaaliin maailmaan ja luontoon.

14

Mitä teemme

- tunnistamme nuorten yhteenliittymisen tapoja ja olemme tietoisia erilaisista yhteisöistä
- tarjoamme tiloja ja tilanteita nuorille kohtaamiseen, vertaisten kanssa hengailuun, tekemiseen ja kokemiseen
- rakennamme nuorten kanssa yhteisöjä sekä luomme toimintaedellytyksiä nuorille omaehtoiseen toimintaan
- toimimme muiden nuorten kasvuun vaikuttavien yhteisöjen kanssa.
- työskentelemme nuorten keskuudessa näkyvien moninaisten ilmiöiden parissa yhdessä nuorten sekä yhteisöjen kanssa
- vahvistamme nuorten ympäristökansalaisuutta ja ymmärrystä siitä, että omilla ajatuksilla ja teoilla on väliä
- tuotamme ja ohjaamme nuoria löytämään paikallisia ja globaaleja yhteisöjä sekä rohkaisemme heitä liittymään niihin.

Taulukko 3. Yhteisöjen ja nuorten ryhmien kanssa työskentely - työmuodon menetelmät, menetelmien tehtävät ja esimerkkejä työkaluista

Menetelmä	Menetelmän tehtävät	Esimerkkejä työkaluista
NUORTEN RYHMIIN JA YHTEISÖIHIN LIITTYMISEN MAHDOLLISTAMINEN	<ul style="list-style-type: none"> • Auttaa nuoria löytämään heitä kiinnostavia ryhmiä tai yhteisöjä ja rohkaisee heitä liittymään niihin • Vahvistaa nuorten yhteenkuuluvuuden tunnetta • Mahdollistaa nuorille turvallisia kokemuksia ryhmässä toimimisesta • Tukee nuoria omien ryhmien perustamisessa ja rakentamisessa 	<p>Esimerkiksi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nuorisotalojen avoin toiminta • Ryhmätoiminta • Tapahtumat • Ryhmäyttäminen • Kansainväliset opintomatkat ja vaihdot • Vertaisohjaajien ryhmä(t) • Tilojen ja välineiden tarjoaminen nuorten yhdessäololle
HARRASTAMINEN JA ITSEILMAISU	<ul style="list-style-type: none"> • Mahdollistaa nuorille mielekkäitä ja helposti saavutettavia harrastuksia • Tuottaa nuorille onnistumisen kokemuksia ja elämyksiä vapaa-ajalla • Tarjoaa nuorille mahdollisuuksia oppia erilaisia taitoja • Vahvistaa nuorten sosiaalisia suhteita, yhteisöön kuulumista ja yhdessä toimimisen taitoja 	<p>Esimerkiksi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Harrastusryhmät, kuten liikuntaryhmät, kulttuurisen nuorisotyön ryhmät tai ympäristökasvatukseen liittyvät ryhmät • Harrastuskokeilut • Näyttelytoiminta
IDENTITEETIN VAHVISTAMINEN	<ul style="list-style-type: none"> • Vahvistaa nuorten identiteettiä ja itsetuntemusta osana ryhmäänsä • Ohjaa tarvittaessa identiteettiä vahvistavien toimintojen ja palvelujen pariin • Rohkaisee nuoria toimimaan nuorisokulttuurien parissa 	<p>Esimerkiksi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Erityisryhmille suunnattu pienryhmätoiminta • Teemaillat • Riimipajat • Nuorten ohjaaminen vertaisryhmään
NUORTEN PARISSA NOUSEVIEN ILMIÖIDEN KANSSA TYÖSKENTELY	<ul style="list-style-type: none"> • Tunnistaa nuorten keskuudessa näkyviä moninaisia ilmiöitä ja niiden merkityksiä ja vaikutuksia • Työskentelee ajankohtaisten ilmiöiden parissa ja käy keskustelua niistä nuorten kanssa • Tarvittaessa tukee nuorta irtautumaan haastavista tai turvattomista ryhmistä 	<p>Esimerkiksi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jalkautuva työ • Ryhmät, esim. kohdennetut pienryhmät • Tapahtumat • Teemaillat- ja viikot: esim. rasminvastaisuus, ilmastonmuutos • Mopomiitit

Taulukko 3. Yhteisöjen ja nuorten ryhmien kanssa työskentely - työmuodon menetelmät -taulukko. Taulukossa esitellään menetelmät, jotka ovat: Nuorten ryhmiin ja yhteisöihin liittymisen mahdollistaminen. Harrastaminen ja itseilmaisuus. Identiteetin vahvistaminen. Nuorten parissa nousevien ilmiöiden kanssa työskentely. Menetelmien lisäksi taulukossa kerrotaan näiden neljän menetelmän tehtävät, mihin ne vastaavat sekä annetaan esimerkkejä työkaluista, joilla tehtäviä voidaan toteuttaa.

Nuorten innostaminen vaikuttamiseen ja omaehtoiseen toimintaan

Nuoret ovat osallisia oman elämänsä sekä elinympäristönsä rakentumisessa ja muuttavat maailmaa paremmaksi. Nuoret vaikuttavat yhdessä toisten kanssa heille merkityksellisiin asioihin omassa arjessaan, elämän eri osa-alueilla ja yhteiskunnan eri tasoilla. Nuorisotyön avulla nuoret löytävät itselleen sopivia rooleja ja osallistumisen keinoja. Nuorisopalveluissa nuoret osallistuvat heitä koskevaan päätöksentekoon.

Tavoitteena on

- innostaa nuoria vaikuttamaan heille tärkeisiin asioihin
- luoda edellytyksiä omaehtoiseen toimintaan, aktivismiin ja aktiiviseen kansalaisuuteen
- lisätä nuorten luottamusta omiin vaikutusmahdollisuuksiinsa sekä auttaa heitä löytämään itselleen sopivia vaikuttamisen rooleja, keinoja ja ympäristöjä
- varmistaa, että nuorilla on tietoa ja keinoja vaikuttaa päätöksentekoon, keskusteluun ja kulttuuriin yhteiskunnan eri tasoilla.
- vahvistaa nuorten taitoja edistää demokratiaa heitä ympäröivissä yhteisöissä.
- vahvistaa nuoren suhdetta toisiin nuoriin, lähiympäristöön, yhteiskuntaan sekä globaaliin maailmaan ja luontoon.

16

Mitä teemme

- suunnittelemme, toteutamme ja kehitämme nuorten vapaa-ajan toimintaa yhdessä nuorten kanssa
- autamme nuoria vaikuttamaan kaikkiin heille suunnattuihin palveluihin
- rohkaisemme nuoria tuomaan esille heille tärkeitä asioita ja vaikuttamaan niihin
- jaamme tietoa nuorten mahdollisuuksista, oikeuksista ja velvollisuuksista sekä vaikuttamisen keinojen moninaisuudesta
- kannustamme nuoria vaikuttamaan omissa yhteisöissään ja kehittämään taitojaan ja omaa rooliaan yhteisön ja yhteiskunnan jäsenenä
- autamme nuoria löytämään ja rakentamaan keskusteluyhteyksiä viranomaisten sekä muiden nuorten kanssa toimivien tahojen kanssa
- tuemme nuorten omaehtoista toimintaa ja nuorten kanssa toimivia järjestöjä
- autamme nuoria ymmärtämään vaikutuksia, joita heidän toiminnallaan on muihin ihmisiin ja ympäristöön.

Taulukko 4. Nuorten innostaminen vaikuttamiseen ja omaehtoiseen toimintaan - työmuodon menetelmät, menetelmien tehtävät ja esimerkkejä työkaluista

Menetelmä	Menetelmän tehtävät	Esimerkkejä työkaluista
NUORTEN OSALLISUUDEN TUKEMINEN	<ul style="list-style-type: none"> Varmistaa, että nuorilla on mahdollisuus olla mukana ideoimassa ja toteuttamassa toimintaa Vahvistaa nuorten osallisuuden kokemuksia Vahvistaa nuorten luottamusta siihen, että he voivat vaikuttaa omaan arkeen, elämään ja yhteiskuntaan Innostaa nuoria vaikuttamaan yhdessä myös eri-ikäisten kanssa 	<p>Esimerkiksi:</p> <ul style="list-style-type: none"> Yhteisöllinen päätöksenteko, esim. talokokoukset Yhteiskehittämisen hankkeet Nuorten aloitteet Osallistuva budjetointi
DEMOKRATIAKASVATUS JA NUORTEN VAIKUTTAMISTOIMINTA	<ul style="list-style-type: none"> Auttaa nuoria tuntemaan omat oikeutensa ja mahdollisuutensa yhteiskunnassa Auttaa nuoria oppimaan taitoja vaikuttaa yhteiskunnassa Ohjaa nuoria vastuulliseen vaikuttamiseen ja vahvistaa vaikuttamiseen liittyviä empatiataitoja Tarjoaa nuorille kanavia ja tilanteita saada mielipiteensä ja näkökulmansa esiin. 	<p>Esimerkiksi:</p> <ul style="list-style-type: none"> Vaikuttajaryhmät Nuorten tukeminen nuorisoneuvoston ehdokkaaksi asettumisessa Yhteisöllinen päätöksenteko, esim. talokokoukset Keskusteluyhteyksien rakentaminen Osallistuva budjetointi Politiikkatorit Nuorten aloitteet Mediavaikuttaminen Somevaikuttaminen
NUORTEN OMAEHTOINEN TOIMINTA JA AKTIVISMI	<ul style="list-style-type: none"> Tukee nuoria toimimaan yhdessä ja vaikuttamaan nuorille tärkeisiin asioihin Ohjaa nuoria löytämään heitä kiinnostavia kanavia vaikuttaa tai harrastaa, kuten yhteisöjä, toimintaryhmiä ja toimintoja Tukee nuoria toteuttamaan omia ideoitaan Tunnistaa ja tukee nuorten aktivismin muotoja ja tapoja 	<p>Esimerkiksi:</p> <ul style="list-style-type: none"> Tiedon jakaminen ja nuorten neuvonta Nuorten ryhmien avustukset Tilojen tarjoaminen ja välineiden lainaus Keskusteluyhteyksien rakentaminen Nuorten aloitteet Mediavaikuttaminen Somevaikuttaminen

Taulukko 4. Nuorten innostaminen vaikuttamiseen ja omaehtoiseen toimintaan-työmuodon menetelmät -taulukko. Taulukossa esitellään menetelmät, jotka ovat: Nuorten osallisuuden tukeminen. Demokratiakasvatus ja nuorten vaikuttamistoiminta. Nuorten omaehtoinen toiminta ja aktivismi. Menetelmien lisäksi taulukossa kerrotaan näiden kolmen menetelmän tehtävät, mihin ne vastaavat sekä annetaan esimerkkejä työkaluista, joilla tehtäviä voidaan toteuttaa.

Nuoruuden edunvalvonta ja elinoloihin vaikuttaminen

Nuoruus on itsessään tärkeä elämänvaihe ja nuorisotyön tehtävänä on puolustaa sitä. Nuorten elinolot vaikuttavat nuorten toimijuuteen ja yhdenvertaisuuteen. Helsinkiläinen nuorisotyö on vaikuttavaa, hyvinvointia edistävää ja nuorten puolella.

Tavoitteena on

- varmistaa, että nuorten elinolot ja -ympäristö vastaavat nuorten tarpeisiin
- varmistaa, että nuoruus ja nuoriin liittyvät asiat näkyvät päätöksenteossa ja palveluissa
- ylläpitää ajassa kiinni pysyvää ja tavoitteellista nuorisotyötä Helsingissä sekä tehdä nuorisotyön vaikuttavuutta ja merkityksiä näkyväksi
- vaikuttaa kaupungin ja yhteiskunnan rakenteisiin, jotta ne mahdollistavat nuorten vaikuttamisen ja osallisuuden
- huolehtia riittävästä ja tarkoituksenmukaisesti jakautuvista resursseista vaikuttavan nuorisotyön turvaamiseksi
- vahvistaa nuoren suhdetta palvelujärjestelmään ja rakenteisiin sekä yhteiskuntaan.

Mitä teemme

- kuuntelemme, tunnistamme ja tuomme nuorisopalveluiden sisäiseen keskusteluun nuoriin ja nuorten elämään liittyviä tarpeita ja ilmiöitä
- hyödynnämme työssämme henkilöstön ja nuorten kokemustietoa sekä nuorisotutkimusta ja kaupunkitietoa
- kehitämme helsinkiläistä nuorisotyötä, siinä käytettäviä menetelmiä, työkaluja ja arvioinnin tapoja sekä vahvistamme osaamistamme
- toimimme aktiivisesti rakenteissa varmistaen, että nuoruuteen ja nuorten elämään liittyvät näkökulmat huomioidaan päätöksenteossa
- rakennamme tavoitteellisesti yhdessä muiden toimijoiden kanssa nuorten hyvinvointia ja kestävää elinympäristöä
- toimimme aktiivisesti alueellisissa, kansallisissa ja kansainvälisissä verkostoissa
- varmistamme dialogin rakentumisen eri sukupolvien välillä
- viestimme aktiivisesti nuorisopalveluiden toiminnasta sekä ajankohtaisista nuorten elämään ja hyvinvointiin liittyvistä asioista
- varmistamme nuorisopalveluille riittävät resurssit ja niiden tarkoituksenmukaisen jaon.

Taulukko 5. Nuoruuden edunvalvonta ja elinoloihin vaikuttaminen - työmuodon menetelmät, menetelmien tehtävät ja esimerkkejä työkaluista

Menetelmä	Menetelmän tehtävät	Esimerkkejä työkaluista
NUORISOTYÖN TIETOPERUSTAINEN KEHITTÄMINEN JA VAIKUTTAVUUDEN VARMISTAMINEN	<ul style="list-style-type: none"> Kokoaa ja hyödyntää nuorisotutkimusta ja kaupunkitietoa Kokoaa, hyödyntää ja jakaa nuorten, henkilöstön, kumppanien ja verkostojen kokemustietoa Kehittää nuorisotyötä ja sen työkaluja vastaamaan nuorten tarpeisiin ja nuoren elämään vaikuttaviin ilmiöihin Asettaa kehittämiselle tavoitteita ja seuraa niiden toteutumista Arvioi kaupungin toteuttaman nuorisotyön vaikuttavuutta säännöllisesti Viestii aktiivisesti helsinkiläisestä nuorisotyöstä, myös ulkoisesti 	<p>Esimerkiksi:</p> <ul style="list-style-type: none"> Toimintaympäristön analyysi, esim. aluekuvaukset Arviointi- ja seurantatyökalut Kehittämishankkeet Nuorisopalveluiden sisäiset foorumit Sisäinen viestintä Ulkoinen viestintä, esim. verkkosivut, sosiaalinen media, mediatiedotteet
KUMPPANUUKSIEN RAKENTAMINEN JA HYÖDYNTÄMINEN	<ul style="list-style-type: none"> Vahvistaa olemassa olevia kumppanuuksia ja etsii aktiivisesti uusia yhteistyötahoja Toimii aktiivisesti kansallisissa ja kansainvälisissä verkostoissa edistäen nuoriin ja nuorisotyöhön liittyviä asioita Vahvistaa kaupunki- ja aluetasoisia verkostoja 	<p>Esimerkiksi:</p> <ul style="list-style-type: none"> Kehittämishankkeet Yhteiskehittäminen Kansainvälinen kehittämisyhteistyö Seminaarit ja työpajat
NUORTEN ASIOIHIN JA ELINYMPÄRISTÖÖN VAIKUTTAMINEN	<ul style="list-style-type: none"> Vaikuttaa omalta osaltaan ja yhdessä sidosryhmien kanssa nuorten elinoloihin ja -ympäristöön Huolehtii siitä, että nuoruus ja nuoriin liittyvät asiat näkyvät päätöksenteossa ja palveluissa Osallistuu nuorten vaikuttamiseen ja osallisuuteen liittyvien rakenteiden kehittämiseen 	<p>Esimerkiksi:</p> <ul style="list-style-type: none"> Strategiatyö Lobbyaus Kannanotot Medianäkyvyys Lausunnot Turvallisuuskävelyt
RESURSSIEN VARMISTAMINEN, JAKAMINEN JA AVUSTAMINEN	<ul style="list-style-type: none"> Varmistaa resurssien (raha, henkilöstö ja tilat) tarpeenmukainen jakautuminen Varmistaa henkilöstön osaaminen Avustaa järjestöjen ja nuorten ryhmien toimintaa Toteuttaa palvelustrategian mukaista työnjakoa ja tarvittaessa hankkii nuorisotyön palveluita 	<p>Esimerkiksi:</p> <ul style="list-style-type: none"> Tulosbudjetin valmistelu Rahoitusten haku hankkeisiin Pd-mittaristo Koulutukset Onni-keskustelut Avustukset Palveluiden hankkiminen

Taulukko 5. Nuoruuden edunvalvonta ja elinoloihin vaikuttaminen - työmuodon menetelmät -taulukko. Taulukossa esitellään menetelmät, jotka ovat: Nuorisotyön tietoperustainen kehittäminen ja vaikuttavuuden varmistaminen. Kumppanuuksien rakentaminen ja hyödyntäminen. Nuorten asioihin ja elinympäristöön vaikuttaminen. Resurssien varmistaminen, jakaminen ja avustaminen. Menetelmien lisäksi taulukossa kerrotaan näiden neljän menetelmän tehtävät, mihin ne vastaavat sekä annetaan esimerkkejä työkaluista, joilla tehtäviä voidaan toteuttaa.

Nuorisotyön perussuunnitelma osana työtämme

Nuorisotyön perussuunnitelma ohjaa nuorisopalveluiden tekemän nuorisotyön suunnittelua, arviointia ja kehittämistä. Käytännössä tämä tarkoittaa esimerkiksi sitä, että NUPS on pohja vuosittaiselle tulokortille ja toiminnan suunnittelulle. NUPS ohjaa myös yhteistyön rakentumista ja kumppanuuksia. NUPS vaikuttaa tehtäväkuviin, johtamisen ja kehittämisen rakenteisiin sekä toiminnan arviointiin.

NUPS on työmme perusta. Työtämme ohjaavat periaatteet ja työmuodot ovat tekemämme nuorisotyön pohjana. NUPS ohjaa ja suuntaa, linjaa ja rajaa sitä, mitä ja miten nuorisotyötä teemme. NUPS on perusta myös nuorisotyön sisältöjen ja työkalujen kehittämiselle sekä työntekijöiden koulutuksen ja muun osaamisen kehittämiselle ja suunnittelulle.

Kiitos kaikille NUPSin tekemiseen osallistuneille; työntekijöille aktiivisesta osallistumisesta sekä Nuorisotutkimusverkostolle ja muille kumppaneille tärkeästä yhteistyöstä.

Liitteet

Kuvaluettelo:

- Kuva 1. NUPS-aineisto
- Kuva 2. NUPS-prosessi
- Kuva 3. Työtämme ohjaavat periaatteet
- Kuva 4. Neljä työmuotoa

Taulukkoluetelo:

- Taulukko 1. NUPSin käsitteet
- Taulukko 2. Nuoren toimijuuden vahvistamisen menetelmät -taulukko
- Taulukko 3. Yhteisöjen ja nuorten ryhmien kanssa työskentelyn menetelmät -taulukko
- Taulukko 4. Nuorten vaikuttamiseen innostamisen ja omaehtoisen toiminnan menetelmät -taulukko
- Taulukko 5. Nuoruuden edunvalvonta ja elinoloihin vaikuttamisen menetelmät -taulukko

Yhteystiedot

Mikko Votka
nuorisoasiainjohtaja
mikko.vatka@hel.fi

Sini Perho
suunnittelija
sini.perho@hel.fi

Merja Hovi
erityissuunnittelija
merja.hovi@hel.fi